

Raporlama maksat ve sınırı, muhalefete odaklanarak güncel Türk siyasetini ve politik rekabeti değerlendirmektir. Siyasi istikrar, daima, siyasi karar ve onun nihaî çıktığı halini alma evresine odaklanır. Ayrıca, kararları şekillendiren nedenlere. Varsa imkân, saiklara. Muhalefet, siyasi istikrar analizlerinin çekirdek ya da etrafında değil, sınır/uç konusudur. Buna rağmen, Kasım.2002'den beri ilk kez, 2023 seçimlerini, iktidar değişimine açıklık kazanma olarak görmekteyiz. Bu yüzden, altılı masayı öne çekerek güncel Türk siyasetini ve politik rekabette tayin edicileri, siyasi elit arası etkileşimde ederlerini irdedeleyeceğiz.

Siyasi İstikrar İndeksi (Sİİ) Referans No: 130674

Altılı Masa ve Türk Siyaseti

S Bilişim Danışmanlık 03.10.2022

Doğru akıl nerededir. Aritmetikte, eğitimsiz insanlar nasıl yanılıyor ve yanlış toplama yapıyorlar, hatta öğretmenler bile sık sık yanılabilir ve yanlış toplama yapabiliyorlarsa; herhangi bir diğer akıl yürütme alanında da, en ve en yetenekli, en dikkatli ve en deneyimli kişiler yanılabilir ve yanlış sonuçlar çıkarabilirler; sadece, akıl daima doğru akıl olduğu için veya aritmetik kesin ve yanılmaz bir bilim olduğu için değil; fakat, tek bir kişinin akli veya çok sayıda kişinin akli kesinlik sağlamadığı için; tıpkı, çok sayıda kişi onu oybirliğiyle kabul etti diye, bir hesabın doğru yapılmış olduğu söylenemeyeceği gibi. Dolayısıyla, bir hesapla ilgili bir anlaşmazlık olduğunda, taraflar kendi rızaları ile, bir hakem veya yargıcın aklını doğru akıl yerine koymalı ve onun kararına uymalıdır. Aksi takdirde, doğa tarafından bahşedilmiş bir doğru akıl olmadığından, aralarındaki anlaşmazlık kavgayla bitecek veya çözülmeyen kalacaktır; ne türden olursa olsun bütün tartışmalarda durum böyledir. Başkalarından daha akıllı olduklarını düşünen insanlar, yargıç olarak doğru akli yaygara ile talep etlikleri, fakat her işin sadece kendi akıllarıyla belirlenmesinden başka şey istemedikleri vakit; bu, insan toplumunda, kâğıt oyununda koz belirlendikten sonra bir oyuncunun kendi elinde hangi renkten en çok kâğıt varsa her durumda o rengi koz olarak kullanması kadar müsamaha edilemez bir şeydir. Çünkü onlar, içlerine doğan her bir duygunun doğru akıl olarak kabul edilmesini istemekten başka bir şey yapmazlar ve böylece kendi tartışmalarında, sahip olduklarını iddia ettikleri doğru akıldan aslında yoksun bulduklarını açığa vururlar.

T. Hobbes-Leviathan (vurgu bizimdir).

Özet

Altılı masa, siyasi parti toplumsal tabanlarının bir arada oluşunun izdüşümü değil, siyasi elit arası uzlaş platformudur. Altılı masa, politik pratikte zarurettir. Altılı masa, mensubu parti tabanlarını sınırlı ve temkinli mobilize edebilecek, daha ziyade, lider inisiyatifine dayalıdır. Masadan beklentileri yüksek tutmamak, masa gereklerine yüksek disiplinle bağlılık isteyememek, masadaki uzlaşları katı ve kararlı kılamamak, masanın kısıtlarıdır.

Altılı masa, politik liderliklerin tekrar ve daha güçlü tescil zemini değil, liderliklerin terkine açıklık kazandığını kabule dayalıdır. Daha önce muhalefet sokakta bir araya gelmiş, başarısız olmuş, meşruiyet bakımından yaftalanmıştı. Masa ve liderliği bunun bilincindedir. Masa ve liderlikleri, sokaktaki muhalefetle mesafelerini daraltmış, sokağı işlevselleştirmiş olarak masadadır.

Altılı masa, 2002'den bu yana muhalefetin sürekli yenilen konumundan çıkmasında potansiyel üreticidir. Bu potansiyel, masanın, seçmen önüne getirilecek tercihleri çoğaltma değil ikiye indirgemesine bağlıdır. Seçmen önünde tercihi ikiye indirmek, yönetilebilirlikten çok, demokrasi içindir. İkili tercih, seçmenin, değer esaslı oluşunu, ülkeyi bütünüyle ele alma kapasitesini destekleyicidir. Bu hedefe bağlı masadaki liderlikler, politikanın; doğrudanlık, netlik ve açıklığını her hal ve şartta kollamalı, güçlendirmelidir.

Altılı masada CHP, İyi Parti'nin güçlü pozitif çarpanıyken İyi Parti CHP'nin negatif çarpanıdır. CHP-İyi Parti etkileşimi çok yakın ve güçlü tutulursa, rakip ittifaka oy transfer ettiricidir. Kılıçdaroğlu-Demirtaş "uzak" eşleşmesinin seçim kazandırmaya, CHP-İyi Parti yakın eşleşmesinden daha açık kılacağını düşünmekteyiz.

41 ilde tek başına, 40 ilde ittifak seçim teknik-düzenlemesi, tek aksta sıkıntılı Ak Parti için dizayn edilmiş görünmekte, iki aksta sıkıntılı CHP'nin işine daha çok yaramaktadır. CHP; İyi Parti ve HDP yönünde al-ver hesaplarını daha esnek ve fayda sağlayıcı kılabilmektedir.

Akşener, bilinçli politik miyopiyle ilk turda cumhurbaşkanı üretemeyeceğini, *kesin kazanacak aday* söylemiyle örtmektedir. İyi Parti, hem oylarının yetersizliği hem de yol açtığı transferle, bir araya getirdiği/topladığı kadar böldüğü oylarla da

aktördür. Akşener, CHP-Kılıçdaroğlu ile HDP-Demirtaş arasında seçime çok yakın menzilde muhtemel işbirliğine karşı sigorta geliştirme gayretindedir. Bunun için Yavaş'ı, gerekirse 100.000 imza mekaniğini araçsallaştırmaya tam-açıktır. Kılıçdaroğlu-Demirtaş işbirliği erken başlarsa Akşener, bizzat cumhurbaşkanı adayı olacaktır.

Altılı masanın, görünürlüğü düşük olsa da siyasi düzeni korumaya esaslı aday oluşu hatırlatılmalıdır. Altılı masa, *masa değil kasa kazanır* şeklinde özetlenebilecek kamucu imkân ve kabiliyeti istismarla seçim kazanma yerleşik uygulamasını ciddi kırmıştır. Altılı masa, kongre ve diğer inisiyatifleriyle iktidarın erken seçim iştiyakını sınırlamış, kendi konsolidasyon ve pekişmesini ivmelendirici baskın seçime sıkıştırmıştır. Altılı masa, Eylül/Ekim.2022'den itibaren politik ritmi kendine uygun modaliteye yakın tutmuştur.

Milletin bir araya gelme, bir arada kararlılıkla durma ve kendi kaderini bir arada tayin etme kapasitesi, politik kutsaldır. Milletin kendi kaderini tayin hakkını gayri-şahsî kılması, kutsallığın formatıdır. Heder edilmemelidir.

Altılı Masa, Politik Zarurettten Neşet Edenler; Ötelenmiş Politik Tabanlar

Kendi aralarında tutarsız oluşu ayrı, iki husus akılda tutulmalı: İlki; altılı masa, toplumsal politik tabanların, bir araya gelip biraradalık politik izdüşümünü masaya yansıttığı, siyasi eliti açık/örtük politik mesajla bir araya getirttiği oluşum değildir. Hatta altılı masa, mensubu siyasi partilerin toplumsal politik tabanlarıyla düşük uyumludur denebilir. Altılı masa, siyasi elitin kendi arasında kısmen ya da zaruri, eğretilik barındıran uzlaşmasıyla tesis edilmiştir.

Tutarsız ikinci husus; ülkemizde Erdoğan sevgi ve bağlılığı ne kadar yüksekse Erdoğan karşıtlığı (bazısına göre nefreti) o derece güçlüdür. Altılı masa ortak paydası Erdoğan'ı iktidardan etmek, Erdoğan karşıtlığını politik maddileştirmektir. “İktidardan etmek” Erdoğan nefreti cihetinden ilk evre, ima edilen yargılatma, potansiyel bahistir. Dolayısıyla, altılı masa siyasi-sosyolojik meşruiyetini *masa saf politik* diye olarak tanımlamak **problemlidir**. Diğer taraftan, altılı masayı politik pragmatist düzeyde **kaçınılmaz** olarak tanımlamak **zarurettir**.

Altılı masa politik güç ve işlevselliği, başta seçimler politik netice tayin ediciliği, kendi içinde uyumu kadar, geniş kitlelerde masadan güçlü (iktidar değiştirme) ve sürdürülebilir (seçim ertesi siyaseti yapılandırabilir olması) beklenti teşkil ettirmesine bağlıdır. Altılı masa mensuplarının temsil ettikleri politik tabanı altılı masaya dönük bütünlüklü mobilize etmelerinin gereklilik ve önemi ortadadır.

Oysa parti politik tabanlarında beklentiler yüksek tutulduğunda biri biriyle uyumlu ve sürdürülebilir kılma gücü ortada. Son derece güçlü ve operatif iktidar varken, ayrıca güçtür. Medya ve iletişim evreninin işlevsiz, aşırı zehirli oluşu, parti ileri gelenlerinin öngörülemez ve engellenemez çıkışları ortadadır. Altılı masa parti yöneticilerinden “sert parlamenter disiplin” beklemek naifliktir.

Böyle bakıldığında mensubu liderlerce altılı masaya fazla abanmamak, gri hatta geri adım atılabilir alanları bilinçli geniş bırakmak ehvendir. Altılı masa mensubu liderler için olduğu kadar masa hemen yakınındaki siyasi elit nezdinde de esneklik, bir yerde **zaruridir**.

Ülke derin ve karmaşık politik meselelerinin altılı masada hacimli ve katı denebilecek kararlar, plan/programlara bağlanması, yine aşırı beklentidendir. Altılı

masa güçlükle hatta ciddi problemlerle temsil ettiği toplumsal tabanları belli menzilde tutmak suretiyle iktidar değişimi hedeflemektedir. Bu hedef ve zaruri yöntem, parlamenter rejime geçiş şimdilik muğlak mutabakatıyla desteklenmektedir.

Son husus nedeniyle altılı masa ayrıca, eğer iktidarı  stlenebilirse, 67. Hükümet temel misyonunu, özellikle görev müddetini tam olarak set edemeyecek, sınırlı eşikte iktidar üretebilecek uzlaşı zeminidir. Altılı masa için 67. Hükümet, kuvvetle muhtemel “*iş-gören hükümettir*”.

şubat.2022’den beri toplanan altılı masa, * lke temel politikaları için ortak çalışma* zeminini Ekim.2022’de ancak tesis edebilmiştir. Altılı masanın ittifak, söylem birliği, propaganda mecra paylaşım ve tekniği, parlamento ve cumhurbaşkanlık seçimlerinin eşanlı oluşu, cumhurbaşkanlık seçiminin ikinci tura kalma yüksek ihtimali, parlamentoda kazanılacak sandalye sayısının Anayasa değiştirme eşiğine varma/uzaklığı, tümü belirsizdir. Tüm bu kritik detayın altılı masada yüksek kararlılık ve uyumla, parti ve lider tekil çıkarlarını kısarak set edilmeleri güçtür.

Altılı Masa, Politik Zaruretten Neşet Edenler; Terkinden Kurtulmak

2018 seçimleri, politik liderler için; liderliğin belli müddet güvence altına alınma, benzetme yerindeyse, “tapu” tescil seimleriydi. **İttifaklar** tescili desteklemiş, kolaylaştırmıştır. Aslında, politik ittifaklar bir yerde bunun içindi. Politik liderler; oy sıralamalarıyla, Erdoğan, Kılıçdaroğlu, Demirtaş, Bahçeli, Akşener **ittifakta pekişme oylarda konsantrasyon sayesinde** liderliklerini sürdürdü yahut belli müddet pekiştirdi. Politik kısalar; Karamollaoğlu, Davutoğlu, İnce, Babacan, Destici bilahare  zdağ, henüz, politik kalabalıklaşmayı, kakofoniye artırmaktan başka iş görmediler.

2018-22’de politik liderlerimiz esaslı testten geçti. Başkan Erdoğan, başkanlık yönetiminde performansıyla politik desteğini y kseltemedi. Çok ağır kayba uğramasa da desteği aşındı. Bahçeli’nin desteği hakkında konuşmak için erken. Anketler hem biraz daha yüksek hem çok daha düşük sandık/oy sonuçlarıyla

eşleşebilir. Kılıçdaroğlu, yerel seçim ivme ve pek elverişli politik şartlara rağmen desteğini yeterli ölçüde artıramadı.

2023 seçimleri, özellikle kısa boy ya da “kısalan” liderler için 2018 aksine, tapu tescil değil terkin seçimidir. Çok sayıda lider için altılı masa, masa mensubu bazı lider nezdinde sıkı sıkıya, kastedilen Akşener’dir, aynı 2018’deki gibi, liderliği tapuya **tekrar tescil** ettirmek için elverişli zemindir. 2023 seçimlerinde politik liderliğini kaybetmeye, tapuda tescil değil **terkine yakınlar**, politik tabanı dar -biz bunlara *kısa boylu politik kalabalık* nedeni demekteyiz- liderliklerdir.

Bize göre tapu terkin meselesini çözen ve kabullenen Kılıçdaroğlu, terkin seçimini reddeden, tapulamanın sürmesini hedefleyen Akşener’dir. Erdoğan, terkin bakımından maruz kaldığı baskının ayırtında, *iktidar yapılandırma; **muhtemel yeni iktidar ilk-evresini tuzaklama/finansal yığınaklama asli planına sadık kalmakta***dır.

Altılı masa, misal Kılıçdaroğlu için politik liderliğin tescili bakımından herhangi ederi olmayan hatta masa politik çarpanı liderliği için negatifken, tekraren, kısa boylu liderler için aksi caridir. 2023 seçimlerini liderler için terkin seçimi olarak görürken, 2023 hemen ertesinde erken seçim yüksek ihtimalinin liderleri terkenden bir nebze kurtarabileceğini, ittifakların daha kritikleşeceğini eklemek gerekir.

Altılı Masa, Politik Zarurettten Neşet Edenler; Politik Eziklik

Politik eziklik politik rekabeti mahveder. Bu yolla, siyasi sistem karar ve müzakere mimarisini felç, nihaî çıktılarını işlevsiz, kalitesiz, yerindeliksiz hale getirir.

Kasım.2002’den beri muhalefet, genel seçim kazanamamış, üstüne üç halkoylaması kaybetmiştir. 2015 seçimlerini kazanamasa da sonrasında şartlar uygunken lehine çevirememiştir. **TBMM’de Hükümet kuramasa da üç dört kritik hususta kanun çıkartmayı becerememiştir.** *Muhalefet*, 2015 seçimlerinde **TBMM’yi asli işlevi yasamaî olarak değil Hükümet kurmakla görevli organ addetmekle, politik bilincinde yapısal ağır sakatlığı sinyallemiştir.**

2002'den beri iktidarın rotatif müttefikliklerle (nazikâne cemaatler, ayrılıkçı Kürtler diyelim) ürettiği örtük cohabitationlar ayrıdır. 2002'den beri muhalefet, en önemli bileşenini -MHP-Bahçeli'nin iktidar yanına geçmesiyle- yitirmiştir. Kasım.2002'den Ak Parti'den önemli kopmalar olmuş fakat bunlar, muhalefette güçlenme yahut destek artışına değil, belki daha çok, insicam bozukluğuna yol açmışlardır.

Muhalefet ayrıca, işleyiş son iki yıldır biraz değişse de *-ki bu daha ziyade iktidarın ağır düşen yönetim becerisinden kaynaklanan nedenlerledir-* ülke gidişatını tayin edici herhangi inisiyatif/karar üretememiştir. Misal 2003'te Irak tezkeresini reddettiirebilen, 2007'de Anayasa değişikliği iptal ettirebilen muhalefet, bu nadir örnekten başka tayin edicilik sahibi değildi. Son dönemde asgari ücret, öğrenci burs afları sair üretilen muhalefet inisiyatifleri ayrıdır.

Cumhuriyet mitinglerinin Gezi Parkı eylemlerinin akim kaldıkları hatırlatılmalı. Başka ifadeyle muhalefet, sokakta halkı da bir yerde ortada bırakmıştır! Bunun kısmen değiştiğini, Kılıçdaroğlu'nun ***adalet yürüyüşünü***, milyonluk İstanbul CHP mitinglerini unutmamak gerekir. Muhalefet, 2018 yerel seçimlerinde, özellikle tekrarlanan İstanbul seçimlerinde muhalif taban/halkla bozulmuş etkileşimini ciddi ölçüde onarmıştır.

Akşener, Anadolu'da salt dinleme şeklinde esnaf ziyaretleriyle dikkat çekmiştir. Dikkat çekmiştir derken, iktidarda; Rize'ye giremezsin İzmir'de toplanamazsın sair tepkileri de tetiklemiştir. İma edilen, halk-muhalefet arasında mesafe ciddi daralmış, düzeltilmiştir.

Muhalefetin politik ezikliği belki yapısalıdır! Muhalefet, Cumhurbaşkanlık seçimlerinde 2014'te E. İhsanoğlu'nu ortak aday (CHP-MHP), HDP ise Demirtaş'ı göstermiştir. 2018'de muhalefet ortak adayda anlaşımadığından, CHP M. İnce'yi diğer muhalefet partileri kendi adaylarını (HDP-Demirtaş, İyi Parti-Akşener) göstermiştir. Muhalefet 2014'te İhsanoğlu, 2018'de İnce'yi göstermekle neticeten ciddi hatalıydı.

Ek olarak, İhsanoğlu'nun halen ülke gündeminde yeri bile yokken İnce, muhalefete karşı bayrak açmıştır. İçinden genel başkanı kenara koyarak cumhurbaşkanı adayı çıkartan partinin adayını karşısına alma yahut karşısında

bulması politik akla uygun değildir. Neticeten, İnce vakıası, yakın geçmişte hatalarının **canlı-maliyetli halidir**.

Muhalefet belki en çok, ister Başbakan ister Cumhurbaşkanı olarak “iktidarı kişiselleştiren” Erdoğan’ın iktidar tekniğine karşıt olmaktan dolayı bu yola (İhsanoğlu/İnce) girdi denebilir. Gerekçe belki bahane her ne olursa olsun, siyasette doğrudan olmak, politik reddini ortadan politik kaldır(t)mak esastır.

Cengiz Han’ın “*korkuyorsan yapma, yapıyorsan korkma*” düsturu, politikada da aşılamazdır. **Sarı Muhalefet** kavram çifti, geniş kitlelerde politik bilincin sathi dışavurumu değildir. **Sarı** tahkiri muhalefete dönük “işbirlikçiden” ziyade politik kıvraklık eksikliğine vurgudan olup “politik akıl” beklentisine sağlam işaretendir.

Zamanında İhsanoğlu ve İnce’yi öne sürmeler, bize göre politik cesaret eksikliği, politik ezikliğin maddileşmesiydi. İhsanoğlu ve İnce tercihleri, ateşi maşayla tut denebilecek teknikle, liderliklerin tapu tescilinin sürdürülmesiydi. Belki moral verebilecek olan; bunlar, politik ezikliğin zirveleriydi. Hatalardan ders alındı mı? Evet.

Doğrudanlık, özellikle **CHP-Kılıçdaroğlu’nda nettir**. Adalet yürüyüşü, yerel seçimlerde seçilebilir adayları İyi Parti ve HDP desteğiyle teçhiz ettirme, TCMB, TÜİK ve yargı yerleri önünde Kılıçdaroğlu eylemliliği, politik teknik bakımından türlü mahsuruna rağmen fasılda esaslı politik düzeltmedendir. **Altılı masaysa, Kılıçdaroğlu’nun giriştiği kritik politik düzeltmenin engelleyeni değil ivmelendireni olmalıydı.**

Altılı masada politik eziklik aşılacak mı? Sürdürülecek mi? Akşener’in **ben (Cumhurbaşkanlığına) aday değilim** demesi, politik ezikliğin devamı mıdır? **Akşener “ben başbakan adayım”** demekle, 2018 Cumhurbaşkanlık seçim ağır yenilgisinde kritik payını (*Erdoğan’ın ilk turda seçilmesine yol açan Demirtaş ve Akşener’in eşanlı adaylığıydı*) hatırlayarak kabullenmesini sinyalleşmemekte mi?

Hayır. Akşener 2018 açık yenilgisinde payını hatırlayarak kendini sınırlamamakta. Aksine, siyasi sistemin kendine göre evrilmesini dikte etmek üzere, 67. Hükümet görev müddetini yeni Anayasa ve Parlamenter rejime dönüş

bakımından set etmektedir. **Akşener'in kendini Cumhurbaşkanlığına tam-kapattığı şeklinde ifade önemli istisnası aşağıdadır (s16).**

*Ara Rapor 130667; İyi Parti-Güncel İşleyiş: "Parti ana stratejisi TBMM'de tayin edici konum kazanmaktır. Parti oy tavanı %20 civarında, buna yaklaştıkça yorulma, tutarsızlaşma, insicam bozulması izlenmektedir. İyi Parti'nin politik rekabette tavan sıkıntısı bulunmakta, sağda Ak Parti ve MHP, ortada CHP ile rekabette marj azalmış, kaymalarda blokaj başlamıştır. Parti oy tabanıysa %10-11 bandında, aşağı kırılması şimdilik güç görünmektedir.... İyi Parti; ülke politik rekabet şartlarının zorladığı "iktidar" kapasitesi yakalayamamış, bundan hayli uzaktır. Bunda; başkanlık rejiminin getirdiği siyasi çoğunluk üretme mekanik değişimi, belirtilmelidir. İyi Parti başkanlık rejiminin peşi sıra getirdiği ittifak gereğinden en çok "limitli kılınandır... İyi Parti tek başına iktidarı yakalayamadığı gibi Millet İttifakı içinde de ana/merkezî bileşen olma kapasitesini yitirmektedir. Bu yüzden İyi Parti, kendiliğinden ya da lider inisiyatifiyle konsolide edilmek durumundadır. İyi Parti-Akşener seçimlere yaklaşırken partinin politik bileşiminde değişim hedeflemektedir... Buraya kadar **ara-netice, Akşener, Millet İttifakı Cumhurbaşkanlığı adayı olarak Kılıçdaroğlu'na evet diyecektir....**"*

Ya 2023'te Anayasa değiştirecek çoğunluk? Akşener, eğer 2023 Haziran seçimlerini kazanırsak Erdoğan yeni Anayasa (parlamentarizme geri dönüş) sürecini kabullenir demektedir. Örtük iş birliği mesaj/potansiyelini es geçelim. Akşener'in önceden belli belirsiz parlamenter rejime geçiş öngören, Erdoğan'a hitaben; *Anayasa değişikliğini getir eşanlı erken seçime evet diyelim ve Meclis kararıyla yenilenen seçimler yoluyla Anayasa madde 166'yı mesele olmaktan çıkartalım* başarısız gayreti hatırlatılmalıdır.

Akşener, 2023 seçimlerinin devamında tekrar seçimle takvim yapılandırmaya tam açık, 2023 seçiminde teşkil ettirilecek iktidarın müddetini dar tutma (Cumhurbaşkanlık Hükümet sisteminden derhal çıkış) yanlısıdır. Akşener, başkalarını Cumhurbaşkanı adayı göstertmekle, Kılıçdaroğlu'nun adaylığına rezerv koymuş görünmekle politik ezikliğin sürdürücüsü mü?

İlk evrede değildir. Akşener, HDP, özellikle Demirtaş'ın **Akşener olmaz** net tavrını gayet iyi bilmektedir. **Doğrudan bilmektedir!** Akşener, CHP çok ve güçlü biçimde hatta bütün olarak desteklese dahi HDP tabanının Akşener ve M. Yavaş'a oy vermeyeceğini kafî olarak bilmektedir. **Altılı masada politik taban öteleme,**

HDP için söz konusu bile değildir. Akşener ve İyi Parti-Yavaş için politik rekabette doğrudanlık gerekli ve işlevsel değildir.

Oysa Akşener burada durmamış; **kesin kazanacak aday** söylemiyle Kılıçdaroğlu'nun adaylığına rezerv koymuş görünmüştür. Akşener'in İmamoğlu-Yavaş başkanlık aday seçeneklerine evet diyeceğini açıkça sinyalleşmesi, daha enteresandır. Şunu bilmekteyiz; İyi Parti içinde liberal kanatla milliyetçi kanat arasında ayrışmada milliyetçi kanat Yavaş'a, liberal kanat İmamoğlu'na meyletmektedir. Taban keza Yavaş'a.

Meyletmektedir ama İyi Parti'de teşkilatlarla tabanın bilmediğini (HDP'nin kati reddi) Akşener bilmektedir. İyi Parti'de lider/teşkilat arasındaki asimetri, altılı masanın politik art alandaki kritik meselesindedir. İyi Parti'deki bu asimetri, **Akşener'in temas trafiğini** Kılıçdaroğlu'na deşifre ederken partisine edememesindedir.

Akşener kendi partisini konsolide edememekte, İmamoğlu/Yavaş adaylığına, ikisinin de HDP'den oy alamayacaklarını bildiği halde evet diyebilmektedir. Bırakın muhalefet ya da geniş kitleleri, bir siyasi parti liderinin daha dilinde netlik üretilmemektedir! Akşener, HDP ve HDP-Demirtaş'ın kesin tavrını bildiği halde Yavaş/İmamoğlu demekle, altılı masa insicamını, aslında işlevselliğini baltalamayı göze alabilmiştir.

Akşener ayrıca muhalefet için gerçekten büyük zorlukla kazanılmış İstanbul ve Ankara BB başkanlıklarından birinin (il genel meclis çoğunlukları nedeniyle) seçim kazanılsa kaybedilse de Ak Parti'ye geçeceğini bildiği halde İmamoğlu/Yavaş demektir! **Bu kadar hatayı üst üste bindirecek Akşener profili olamaz.**

Akşener'in; kesin kazanamayacak adaylar (İmamoğlu ve Yavaş; ikisine HDP'nin oy vermeyeceğini doğrudan bildiğinden) kafasında netken, **dilinde, “aday olabilirler, destekleriz”** mesajı vermesi, **seçim değil sonrasına dair mesaj, “politik müzakere tekniği”** olarak görülebilir. Değildir; aşağıda izah edileceği üzere hemen tamamıyla **seçim hemen öncesi politik menzile** hazırlıktandır.

Akşener'in politik eziklikten kendi politik pek dar sınırlarını bilerek çıkması, CHP-Kılıçdaroğlu ya da İyi Parti-Akşener'in cumhurbaşkanı adaylığı şeklinde doğrudanlık yerine politik ezikliği sürdürüyor oluşu, ilk-evvel, **kendinde politik kurnazlığından**dır. Girişte T. Hobbes alıntısı, bu mevziide, münhasıran Akşener içindir.

Akşener ağır olumsuz değerlendirmemizi yumuşatmak ya da ihtiyatlı kılmak için değil, iyi niyetle, kendisini ülke sorumluluğunu müdrik sayarak değerlendirmemizi "ikili" hale getireceğiz. *Ara Rapor 130667; İyi Parti-Güncel İşleyiş* "TBMM'de politik çoğunluğun yanı sıra Cumhurbaşkanlık seçiminde neticeyi organize-kitle HDP ile kararsızların seçime katılmama yüksek potansiyelleriyle eşleştirip ülke kaderini politik zehirlenmişlik eline bırakmak, iyi düşünülmelidir. Dolayısıyla, **Erdoğan-Kılıçdaroğlu eşleşmesini sigortasız bırakmamak, İyi Parti içinde MHP**

kökenlilerle genişçe denebilecek tabanın sessiz ve derinden işletilen politik bilinç ve hassasiyetidir.”

Öte yandan siyasette, iktidar değiştirmek ve üstlenmek, politik netlik üretmek baskısı var. Bu baskı öyle küçümsenecek, göz ardı edilecek türden değil. **Politik liderlik, gerektiğinde, politik toplumsal tabanı ötelemek suretiyle ülke siyasetinin gereğini ifa, uzlaşa üretmeyi gerektirir.** Bu sadece “ülke yönetime dair sorumluluğunu” idrak değildir. Bu ayrıca, altını önemle çizelim, **demokratik sorumluluğu idraktır.** Çünkü **performans sağlayıcı hatta adil ve işlevsel demokraside siyasi elit/partilerce** seçmen önüne belirsizlik ve çok seçenekle değil, seçenekleri konsolide edip **ikiye indirgeyerek çıkılmalıdır.**

Seçmen önüne belirsizlikle çıkmamak gerekir derken, ağır tahrip edilmiş merkezî hiyerarşik değerlerde onarımdan, ülke dış politik etkileşiminde jeo-politik fırdan çıkışa dair herhangi gelişmeden söz etmemekteyiz. Buralarda Türk siyasetinin iktidarından muhalefetine çökmesi, işlevsizleşmesi veridir. Bunlar, siyasi elitin tabanlarını ötelemesi gibi siyaset kurumunun sivil toplum/millet/tarih önünde kendini tümünden ötelemesidir. Seçenekleri ikiye indirgemek, seçmen nezdinde; merkezî hiyerarşik değerlerde onarım, ülke dış politik etkileşiminde jeo-politik fırdan çıkışı temin ettirecek konsolidasyon imkânı demektir.

Şunu hatırlatalım; *New Democracy* teorisyenleri (Schumpeter, Sartori, Aron, Dahl, ilh.) siyasi elitin politik tercihi ikiye indirmelerini temel işlevsellikleri olarak görmekteydi. Dolayısıyla, altılı masanın politik ezikliği sürdürmesi, zarurettten ya da varsayım olarak politik eziklikten çıkışı “gerçekte” CHP-Kılıçdaroğlu nezdinde irdelenmelidir. Kılıçdaroğlu’nun; partisinden homurtu ötesinde cozurtu çıksa, altılı masa reddetse de adaylığı, **muhalefetin politik eziklikten çıkış politik düzeltmesinin ülke ölçekte tamamlanmasıdır.**

Doğru, hakça, işlevsel olan yegâne yol, bize göre budur. **Politik rekabette düzeltme, doğrudanlığın temini,** ülke siyasi istikrarının bir nebze güç kazanması böylelikle. Bunun, er ya da geç, muhalefet kazansa yahut kaybetse de siyasi sistemin çıktılarında, politik kararlaştırmalarda işlevsellik getireceğini beklemekteyiz.

Altılı Masa-Politik Aritmetikten Neşet Edenler; Noter

Noter, adı üstünde, tekil şahıstır. Noter/noterlik, anonim, ortaklık ya da heyet şeklinde çoklu olmaz, olamaz. Noterin aslî işlevi belgelemek suretiyle hukuki kesinlik üretmektir. Noter/noterlik, heyet/kollejyal aritmetiği katî olarak dışlar. Noterlik, günümüzde memuriyettir ancak kökeninde yönetime dair işlevlere dâhil olmak isteyen kilise bulunur. Dolayısıyla, noter/noterlik, güncel ve tarihî temel referansıya, resmiyet içindir.

“Altılı masa” dediğiniz anda, özneleşmeyi heyet/kollejyal olarak tesis etmiş, bu yolla, daha en baştan noter/noterlik şeklinde aritmetiği katî reddetmiş olursunuz. Ayrıca, resmiyeti ve noterliğin çağrıştırdığı diğer köken-referansları dolaylı reddetmiş olursunuz. Misal, altılı masa toplanıp bacadan beyaz duman çıkana dek dağılacak değildir! Altılı masa kuran, ayrıca kuranlar, masadan noterlik işlevi beklemediğini peşinen kabullenmiştir.

Dolayısıyla, altılı masa kuran ve devamı için açık/samimi gayret gösterene “altılı masa noter değil” demek, politik absürttür. Aslında, altılı masa kuran ve devamı için samimi gayret edene bu hal veri olduğu halde “altılı masa noter değil” demek, noterlik hedefleyeni (tekil olarak) işaretler. Varsa bu (tekil) hal, yer değiştir(til)miş “zikirdir”. Girişteki T. Hobbes alıntısı, bu mevziide de Akşener içindir.

Altılı Masa-Politik Aritmetikten Neşet Edenler; Kazanç, Aşınma, Sabrı Tüketme

Bu başlık altındaki iki kısım, bilerek alt-üst edilip yazılmıştır. İlk-evvel yazılması gereken kısım (B), ikinci kısmın (A) altına alınmıştır. Politik aritmetik, olağan akıl yürütmede, maalesef, **büyük/küçük** (A) şeklinde özneleştirilir. Oysa politik aritmetikte asıl tayin edici olan, Foucault’dan mülhem büyük/küçükten evvel **önce/sonradır** (B).

(A) Altılı masa ya da benzeri hemen her politik oluşumda, küçük partiler kazanır büyük partiler aşınır. **Altılı masaya evet demek, en baştan, büyük partinin tavizi küçük partinin kazancıdır.** Buna mukabil, altılı masa gibi oluşumun nihaî olarak kime ne sağlayacağı ya da ne götüreceği şartlara bağlıdır.

Kastedilen İyi Parti-Akşener, bize göre çalışmanın anahtar konusu belki en çok budur.

Elimizde çok az ve kalitesiz/niteliksiz ölçümler var. Bunu baştan belirtelim. Gözlemlerimize göre altılı masada **CHP-İyi Parti etkileşiminde CHP İyi Parti'nin yüksek pozitif çarpanı, İyi Parti ise CHP'nin orta kuvvette negatif çarpanıdır.** Başka ifadeyle altılı masada İyi Parti ile iş birliği CHP'ye kaybettirirken İyi Parti'ye kazandırmaktadır.

CHP'nin İyi Parti için pozitif çarpan teşkil ettirmesinin teknik neden ve politik ederini biraz açalım: İyi Parti'nin cumhurbaşkanı seçimi iki turlu iken TBMM'de milletvekili sayısı bakımından CHP'ye katkısı var mı? İyi Parti, CHP'nin vekil sayısını eksilticidir. Yani, İyi Parti, politik kazancı baştan tahsil edendir. Peki, bu kazancı altılı masaya cumhurbaşkanı seçiminde ilk turda kazanan aday temin etmekte midir? Hayır. İyi Parti parlamentoda kazancını alırken eşanlı cumhurbaşkanı seçiminde ikinci turu garantilemekte mi? Hayır.

İki nedenden; ilki, İyi Parti oyları yetmemekte, ikincisi, İyi Parti, HDP'nin CHP ile mesafesini açtırmaktadır. Mesafesini açtırmaktadır demek, oyların HDP'de kilitlenmesi demek değil, ayrıca, HDP'den oy çıkışı karşı eksene oy transferi demektir. Aynı durum aksiyle CHP-HDP etkileşiminde daha net, ikisi arasında al/ver tesis edildiğinde HDP aldığından çok (vekil) verendir. Daha önemlisi, iktidara transfere kapatılmış (muhalefette kalmış) oy demektir.

Peki, HDP, CHP'ye ilk turda cumhurbaşkanlığı kazandırmakta mı? Hayır, sadece ikinci turu kesin güvenceli kılmaktadır. **Oysa CHP en baştan İyi Parti'ye karşı HDP ile iş birliğinde doğrudanlık sergilerse, hem İyi Parti'ye verdiği vekilleri kaybetmemekte hem de ikinci turu güvencelemektedir.**

Akşener “*kazanacak aday diyorum*”; bu söz ardına ***ilk turda kazanacak aday*** ifadesini eklemeli mi? **Akşener ilk turda kesin kazanacak aday diyememektedir!** Gerçekçiliğinden değil iki turlu seçim mekaniğini görmezden geldiğinden diyememektedir. Akşener iki tur mekaniğini kabaca iki nedenden görmezden gelmektedir. **İlki**, önceki seçimde ilk turda kayıp nedeni bizzat kendisidir. **İkincisi**, ikinci tur dediğinde kendi ve partisinin kazançta *kayıp/kazanç* ederi tartışma konusuna dönüşecektir.

Bu, bilinçli politik miyopidir. **Maksadı, ilk turda kazanmayı sağlayacak destek üretmediğini, asıl önemlisi, ikinci turda üçüncü adayla oyları bölebileceğini örtmektir.** Oy anketlerinde %14 hatta %18 ile Akşener, altılı masada, yeterince oy toplayamayan ama gerektiğinde oyları fazlasıyla bölebilen -özellikle ikinci turda- liderdir.

Politik gerçekçilik Akşener'i nasıl klâse etmeli? Zayıf topladığıyla mı? Kuvvetli böldüğüyle mi? Kılıçdaroğlu Akşener'in politik güç ve müzakeresini iyi -*muhakkak iyi*- okuyordur, ayrıca **açık ve açıkta okumalı**, doğrudanlığı bu mevziide de üretmelidir. Akşener'in daima -özellikle son menzilde- bölen politik geçmişini es geçelim.

CHP/Kılıçdaroğlu cihetinden asıl risk başka: **İyi Parti ile altılı masada güçlü etkileşim, muhalefet-iktidar ekseninde, toplamda muhalefeti geriletici hatta seçimi muhalefet aleyhine daha çok riske edicidir.** Aksiyle, CHP'nin altılı masada İyi Parti ile **düşük etkileşimi**, iktidar-muhalefet ekseninde toplamda muhalefeti güçlendirici, seçim kazandırmaya yaklaşıtııcıdır.

Dışarıdan ve eldeki sınırlı ölçümlere bakarak İyi Parti altılı masa ve ittifak sayesinde kazançlıdır demenin analitik ederiyle politik ederini biri birine karıştırmamak gerekir. Analitik bakıldığında altılı masa ve ittifakın İyi Parti için ürettiği kazanımı yetersiz gören politik okumanın İyi Parti'deki ederi belki daha yüksektir.

(B) Altılı masa üç evreli addedilmeli: İlk evresi, masanın teşkil ve işletilme, ikinci evre, sanıldığıının aksine seçim sonrası değil seçim hemen öncesi, set edilmiş adaylıklarla "**Millet İttifakı-HDP konsolide edilmiş etkileşiminin**" sahaya yansıtılma sürecidir. Millet İttifakı-HDP konsolide edilmiş etkileşiminin üstlenici ve yürütücüsü, kendi parti ve altılı masa bileşenlerinden bağımsız denebilecek işleyişte CHP-Kılıçdaroğlu'dur. Üçüncü evre seçim sonrası olup çerçeve dışıdır.

Altılı masa politik aritmetiğinin, gerçek potansiyel ve işlevselliğinin maddileşeceği yer, işte bu seçimden hemen önceki 20-15 günlük evredir. Altılı masa evveliyatı sonrası, bize göre talidir. **Zamanda varlık bakımından hakiki altılı masa, işaret ettiğimiz 20-15 gün, yaklaşık olarak 27-31.Mayıs.2023 günleridir.**

Değinilen menzile dek CHP-Kılıçdaroğlu, bize göre yanlış tutumla, HDP-Demirtaş'la iş birliği konusunda elini belki hiç açmayacaktır. Belki pragmatist bakılmalı, açmamalıdır. Altılı masa nasıl tutarsızlıklarla teşkil ettirilmişse bir o kadar da zaruretten teşkil ettirilmiş, hatırlatalım. Benzer durum Kılıçdaroğlu için cari, bize göre yine de her hâlükârda açıklık ve doğrudanlık mevziinde kalmalıdır. İzleyecek, göreceğiz.

Yukarıda bahsedilen Akşener'in "**ben başbakan adayım**" sözünün *önemli istisnası aşağıda* ifadesini, burada açalım: **CHP-Kılıçdaroğlu, değinilen müddetten daha evvel (YSK seçim takvimine göre cumhurbaşkanı adaylık son gününe dek) HDP-Demirtaş'la iş birliğini deşifre ederse, Akşener sadece altılı masayı terk etmez, bize göre kendisi cumhurbaşkanı adayı olur. Akşener, değinilen müddetten evvel Kılıçdaroğlu-Demirtaş iş birliğini önceden kestirirse, cumhurbaşkanı adaylığına kendisini göstermeyeceğinden, sigorta aday göstermek durumunda kalabilir.**

İyi Parti-Akşener için altılı masa sabite değil, yolu düz olmasa da politik menzili net olan platformdandır. Altılı masanın istikameti kadar bu istikamette menzil, Akşener için daha kritiktir. Bu politik menzil Akşener'i; politik eziklik görüntü hatta HDP-Demirtaş'ın (ayrıca F. Encü'nün) açık ifadelerine rağmen *İmamoğlu (kalkan ve örtü) / Yavaş (saklanan sigorta) adayımız olabilir* mevziinde tutmaktadır.

Yavaş'ın CHP mensubu olarak İyi Parti-Akşener araçsallaştırmasında sigorta olmayı kabullenmesini, Kılıçdaroğlu'nu açıktan ret edebilecek alt-mevziide kalmasını not edelim. Yavaş bunu seçim son düzlüğünde sürdüremez. Sürdüremez fakat şu teknik-mevzuat yeteneği göz ardı edilememeli: Halkın doğrudan 100.000 imza toplayarak (adayın da bilahare kabulüyle) cumhurbaşkanı adaylığı tesisi!

Bu husus biraz karmaşık; 100.000 imzayla cumhurbaşkanlık adaylığı, aslında, siyasi eliti pass edici, siyasi sistemin parti-meclis grubunu ağır denebilecek potansiyelde askıya aldırıcıdır. 100.000 imza, halk inisiyatifini, siyaset elit ve kurumunu alt-üst ederek devreye aldırıcıdır. Oysa çalışma başında zemini atarken siyasi elit arası etkileşimi hatta siyasi parti toplumsal tabanlarının ötelenmesini vurguladık.

100.000 imza, İyi Parti-Akşener'in parti dışından, sivil halk hareketi şeklinde mobilize edebileceği seçenektendir. Bu seçenekte halkın siyasi eliti pass etme potansiyeli aksine evirilmekte, siyasi elit ötelenmiş siyasi toplumsal tabanı yine siyasi elit arası denklemde devreye alabilmektedir. Başka ifadeyle mekanizma, maksat zıddına evirilebilmektedir. 100.000 imzayla aday gösterme, misal Cumhuriyet İttifakı mekaniğinden olamaz; **karar ve aday nettir.** Altılı masada böyle değil. Yavaş, 100.000 imza tekniğiyle aday statüsüne alınabilir, çok geniş halk baskısını ardına alarak Akşener için sigorta teşkil ettirebilir.

Çerçeveye dönersek tüm bu imkâna rağmen Akşener, partisi içinde Kılıçdaroğlu-Demirtaş iş birliğine karşı sigorta geliştirdim diyebilecektir. Politik gerçeklikten uzaktır. Seçmen önünde seçeneği ikiye indirgemek, doğrudanlık, iktidar değişim fırsatını heder etmemek, tüm bunlar Akşener'in kendi için potansiyellerini seçmen nihaî tercihinde geçersizleştiricidir. **Böyle bakıldığında Akşener, Kılıçdaroğlu'nun son düzlüğe girişine dek zaman kazanmakta, altılı masayaysa ivme kaybettirmektedir.**

Politikada yoldaşlık, aynı yolda olmaktan öte aynı menzilde kalabilmektir. Menzil uzadık/kısalдықça politik yoldaşlığın seyri değişir. Sadece yoldaşlık toplamı için değil, yoldaşların her biri için değişir. Bu yüzden, politik ittifaklarda maksadı yol muradı menzil tayin edici denebilir. Yoldan ziyade “menzil” olarak bakıldığında altılı masa politik ittifakının seyrini asıl tayin edecek olan, CHP-Kılıçdaroğlu'nun seçim hemen öncesinde HDP-Demirtaş ile iş birliğinin planlı/programlı, anî/öngörülemez, öylesine, gidişata göre nasıl işletileceğidir.

Altılı masanın öngörülemeyen anlamında karanlık yönü budur: Şimdiden, Kılıçdaroğlu-Demirtaş hesaplı iş birliğinden söz etmemekteyiz. Şartların seçim hemen öncesi dikte edeceğini kestirdiğimiz iş birliğinden. Bunun; modalitesini, derecesini, ülke/bölge/sector farklılaşmasını şimdiden kestirmek güçtür. 2019'da İstanbul BB-İmamoğlu için yolda düzülen HDP'nin iştirak ettiği ve menzile vardığı kervan, bu kez ülke ölçekte tekrarlanacak görünmektedir. Ankara BB-Yavaş'ı ayırt etmekte, CHP-İyi Parti iş birliği olarak görmekteyiz.

Başkan Erdoğan ve MHP-Bahçeli için de 2023 seçimlerinde en öngörülemez, seçimde iktidar değişim potansiyelinin merkezinde yatan, budur. HDP'ye kapatma dava ikasının zemini de buydu; seçim için iktidar cihetinden öngörülebilirlik

üretmek! HDP'ye dava ikası öylesine kötücül ve ayrıca beceriksiz ika edilmiştir ki, zehirlenmiş Türk siyasetinin izalesinde en kritik husus, hem hak/meşruiyet hem politik pragmatiktik cihetinden heder edilmiştir. 2023 Haziran hemen öncesi hak/meşruiyet ve politik (kötü) oyunculuğun faturaları netleşmeye başlayacaktır.

Akşener için de 2023 seçimlerinde öngörülemez olan, seçimde iktidar değişim potansiyelinin merkezinde yatan, kritik politik menzilde üreteceği neticedir. CHP-Kılıçdaroğlu, şimdilik altılı masayı devirmeksizin hatta tahkim ederek ilerler seçime girerse gidişata göre HDP ile güçlü iş birliğine girişmek durumunda kalmama riskini üstlenebilir. Bu durumda sadece seçim riskini değil liderlik terkin riskini de sıçratmış olur, ayırır.

Türkiye, yaklaşık 2007 seçimlerinden beri hemen tüm seçimlere olağanüstü şartlarda girmiştir. Türk milleti, 2007'den beri sandıkta siyasi tercihini olağanüstü şartlarda yapmıştır. Seçmen iradesinin 2007'den beri az ya da çok, bize göre sert ölçüde şartlandırılmışlığı, sol literatüre nazaran **koşullandırılmışlığı** veridir.

İktidarın sürekli ürettiği olağanüstünü muhalefetin de üretme yeteneği bulunmadıkça, politik rekabet eşit addedilebilir mi? Muhalefet adına olağanüstüyü üretme ve riskini üstlenme "sorumluluğu" kimde? CHP-Kılıçdaroğlu'ndadır. Dolayısıyla, ister şimdiden hesaplı Kılıçdaroğlu-Demirtaş ister ileride şartların ağır diktesiyle (*buna muhalefet cihetinden hasbi diyelim*) CHP-HDP güçlü iş birliği radardadır. Radarda değilse? O zaman Ak Parti-Erdoğan iktidar değişimi radarda değildir. CHP-HDP güçlü açık yahut belli belirsiz anî öylesine iş birliğiyle iktidar değişiminin ülkeye istikrar bakımından getirisi nedir? Bu sorunun cevabı çalışma kapsamı dışında, çetin meseledir.

Çerçeveye tekrar dönersek, **doğrudanlık; her durum ve her evrede** tesis edilebilmeli. Aksi halde eğreti doğrudanlık, politik aldatmacadır. Haksızca hatta hayâsızca olsa da politik kısırılmışlığın ürettiği doğrudanlıktan hayır gelmez. Sarı Muhalefet, aynı kalır. **Bu yüzden Kılıçdaroğlu, şimdiden ve altılı masa tarafından sınırlanmayı reddetmek suretiyle doğrudanlığı, doğrudanlığını tesis etmelidir.**

CHP-Kılıçdaroğlu'nun HDP-Demirtaş ile açıktan ve önceden yahut seçime çok az bir süre kala iş birliğine giriştiğinde iktidar mevcut yayılım ateşinin ederi değişmeyecektir. CHP-Kılıçdaroğlu, seçim hemen öncesi, misal 20/15 gün evvel,

ittifaklar set edilmişken HDP-Demirtaş ile iş birliğine girdiğinde altılı masa ne yapabilir?

Seçime çok az bir süre kala Kılıçdaroğlu-Demirtaş iş birliğinde Akşener tepki veremeyeceğinden, değinilen menzile kendince sigortalı girmek durumunda. Bu yüzden bahsi politik aritmetik bölümünde ele aldık ve dediğimiz gibi politik aritmetik daima *büyüklik/küçüklük* değil belki daha çok *önce/sonra* meselesidir.

HDP-Demirtaş, Akşener'e rağmen ya da değil, İyi Parti'nin şimdiki retleriyle ya da seçime yaklaşıldığında liberallerin sessizliğine yaslanarak ya da değil, her hâlükârda CHP-Kılıçdaroğlu iş birliğiyle Bahçeli'yle eşleşmiş Erdoğan'ı iktidardan etmeyi hedeflemekte. **Demirtaş**; "içerideyken bunu başardım", "Öcalan ve HDP'ye rağmen başardım" dediğinde, liderliğini pekiştirmiş olacaktır. Başaramazsa, terkin!

Ara denebilecek uğrak, siyasi partilerin, seçim güncel mevzuatı gereği 81 ilin yarısında tek-başına, diğer 40 ilde ittifak olarak hareket etme şeklinde "yapılandırılmasıdır". Bu düzenleme Ak Parti için görünmekte ancak bize göre aynı durum CHP için misliyle caridir. CHP hangi 41 ilde pergeli sabit, hangi 40 ilde oynak kılacaktır?

Ak Parti'nin MHP nedeniyle kararlılıkla aradığı ve sahip olduğu seçim mevzuatında ittifak esnekliği, MHP/Kürt seçmen konsolidasyonundadır. CHP için ittifak esnekliği; HDP ile iş birliğini Güney Doğuda "ver", büyük metropollerde "al", Ege'de İyi Parti'ye "ver", İç Anadolu'da "al" ilh., şeklinde ya da aksi işletilebilirdir. İl il milletvekili sayısı çoğaltmayı parti bazlı daha detaylı çalışmak gerek, anılan seçim mevzuatı CHP'nin elini değişik istikamette esnek kılıcıdır.

CHP'nin seçim mevzuatından kaynaklanan esnekliğini sınırlayacak olan Cumhuriyet İttifakı ya da seçmen değil, HDP'nin Demirtaş gölgesi altında seçimi nasıl modere edeceği, İyi Parti'nin CHP ile iş birliğinde gönüllülük derecesinin nasıl evirileceğinin netlik kazanmamasıdır. **Fasılda ek husus**, Deva-Babacan ve SP-Mollaoğlu'nun masa ve İyi Parti karşısında istek ve beklentilerini cevaplama yükünün daha ziyade CHP'de kalacağı unutulmama gereğidir.

İster İyi Parti'nin CHP için negatif çarpanını, İyi Parti ile belli dönemde uzaklaşmanın pozitif çarpanını, ister son düzlükte cumhurbaşkanı adaylıkları set edildikten sonra HDP-Demirtaş işle işbirliğini devreye alma liderlik opsiyonunu, bunu seçimi olağanüstü kılan şartlarda muhalefetçe kontra olağanüstü olarak araçsallaştırma imkânını, 41 il seçim mevzuat teknik gereğinin CHP'yi son düzlükte daha esnek kılmasını, doğrudanlık ve seçmen önüne iki tercihe indirgenmiş seçenikle çıkma demokratik ağır gerekliliğini, tümü konsolide edildiğinde, Kılıçdaroğlu'nun yol haritası, belki misyonu denebilir, bellidir. **Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adaylığını en çabuk ve net şekilde ifade etmelidir.**

Şunu ekleyelim; Başkan Erdoğan'ın adaylığını/seçim kazanma şansını kırıncı, oylarını bölücü aday ya da potansiyel, tek ve pek düşük profil istisna, yoktur. Aksiyle, "Ülkücü" aday diye MHP ve BBP'ye mesafelilerden, Özdağ'dan kaynaklanan %1-%1,5 kadarlık oy potansiyeli ilk turda Erdoğan aleyhine yeşillenmekte denebilir. Buna mukabil, muhalefetteki her bir aday, başta K. Kılıçdaroğlu payını bölmeye adaydır. Ne kadar? 2018'de İnce'nin oylarını aşırı bölen iki aday vardı; Demirtaş ve Akşener.

Peki, bu seçimde? Kılıçdaroğlu oylarını ne İmamoğlu ne de Yavaş kayda değer hatta seçim kaybettirecek ölçüde bölemez. Böyle bir ihtimal, Akşener sigorta girişimine rağmen düşüktür. Şimdiden böyle manzara set etmeye varsa yeltenen (Akşener), özünde politik blöf barındıran işleyiştir. Kılıçdaroğlu'nun oylarını seçim kaybettirecek ölçüde asıl bölebilecek olan, **Akşener'in bizzat adaylığıdır.**

K. Kılıçdaroğlu'nun altılı masa yıkım tetiklemesine rağmen şimdiden doğrudanlığı, *-CHP'nin İyi Parti-Akşener için mevcut pozitif çarpanını hatırlatalım-* Akşener'in ileride adaylık ve muhalefet oylarını bölme potansiyelini ciddi sınırlayıcıdır. Kılıçdaroğlu'nun oylarını az da olsa bölmeye aday diğer düşük potansiyel, "üçüncü ittifak" olarak adlandırılan cenahtandır. Gerek dindar gerek sol gerekse çok aşırı sağ cenahın potansiyeli gözetilmelidir.

Cumhur İttifakı cumhurbaşkanı adayı net ve sabittir. Millet İttifakı'ysa cumhurbaşkanı adayını teke henüz indirememiş, dolayısıyla, en az iki adayla Erdoğan karşısına çıkmaya açıklığını sürdürmektedir. Elimizde kalan, seçmen

önüne iki adayla çıkma kıyısında, üç ya da daha fazla adayla çıkmaya açık siyasi elit ve sistemdir. Henüz, siyasi sistem düzeyinde politik rekabette politik düzeltme güvencesi üretmiş değiliz.

Anayasa madde 116'nın askıya alınmışlığına tümünden evet diyebilen siyaset kurumu söz konusu! Bunu, Kılıçdaroğlu ve Akşener'in “*Erdoğan'ın yeni mağduriyet üretmesine vesile olmama, siyasi rekabetten çekinmeme, sandıkta tasfiye etme*” şeklinde demokratik çıkış ve kabullerine binaen düşük hasar olarak klâse ettik. **Anayasayı ihlale rağmen aşılmış meseleden saydık!**

Yakın geçmiş hatırlatıldığında Ak Parti-Erdoğan, iktidar üretmek için millî-kaideli devleti ağır tahrip kamü kudretini bölme, kamü düzenini havale etme, böldüğünü bugün terörist dedikleriyle paylaşma, havale ettiğini bugün terörist dediklerine teslim etme, kamucu imkân ve kabiliyeti na-mütenahi istismar etme politik marjlarına sahipti.

Ülke temel kaide set ve sivil toplumcu tüm kapasitesinin devre dışı kalmışlığı, işlevsizleşmiş medyadan yargının yanlılığına sair işleyiş ortada, faslı uzatmayalım. Seçimlerde temel meşruiyetin askıya alınması, kamucu imkân ve kabiliyetin iktidarca tekelleştirilmesi, neredeyse, yadırganmaz hale gelmişti.

Oysa bu, iktidarın düzenli el değiştirmesinin, *özünde* siyasi düzenin *pratikte* millet iradesinin yıkımıydı. **Bu nedenle, 2023 seçimlerini de masa değil kasa (kamucu imkân/kabiliyet) **kazanır** yaklaşımı, tüm gerçekçiliğine rağmen hem ilke hem kategorik olarak reddedilmelidir.** Altılı masa, iktidarın seferber edeceği tüm kamucu imkân ve kabiliyeti bilmekte, buna rağmen kazanmanın yolunu inşa etmek durumundadır.

Altılı Masa, İşlevsellik

Bahis çerçevesi dışına çıkacak, altılı masa adlandırmasının kendi içinden olup olmadığına temas edilecektir. Altılı masa, ağırlık ya da öncelikle kurucularının adlandırması kabul edilebilir değildir. **Altılı masa, ağırlık ve öncelikle iktidar ve iktidar yanlısı medyanın adlandırmasıdır.** Altılı masa liderleri *hayır bu masa falan değil, bu bir ittifak, politik iş birliği, adlandırmayı kendimiz yaparız, iş birliğimizin adı şudur/budur* diyememişlerdir.

Misal İtalya’da “Kuzey Ligi” sair oluşumda Güneyli politikacılar vakıyaya/adlandırmaya pragmatik bakar. Yine misal İsveç/Norveç’te partiler arası iş birliğinde adlandırmaların “sosyal demokrat” sair prensibi olmasına riayet edilmekte, riayet beklemektedir. **Altılı masa ebeveyn ve ebesi kim olursa olsun, adını iktidar koymuş, altılı masa liderleri buna hayır dememişlerdir.** Bu, altılı masanın en baştan kayıp yahut hasarı, baskı altında, HDP örtük mensubiyeti şeklinde gayri meşruiyet ithamıyla birlikte anılmasını kolaylaştırmıştır.

Altılı masa; **iktidar değişimi**, en azından **seçim heyecanı** daha doğrusu heyecan dalgası üretmeliydi. Tam üretmemiş, bize göre iktidar değiştirme potansiyelini de bir miktar aşındırmıştır. Altılı masa toplantılarını bekleyen milyonlar TV ekranları önüne bir türlü dizilmemektedir. Reuters, AFP sair yüzlerce özel muhabir göndererek toplantı çıkış demeçlerini naklen yayımlamamaktadır. Ülke politikasını izleyen gazeteciler dahi altılı masa ortak bildirimlerini okumamaktadır. Bildiriler, genel olarak altılı masa, **Türk siyasetinde esaslı değişim umut ve zemini teşkil ettirmemektedir.** 85 milyonluk ülkede, küresel jeopolitiğin coğrafi ortasında, 20 yıllık iktidar değişimi radardayken, ettirememektedir.

Altılı masa liderleri ortak resim vermekte ama canlı ortak açıklama dahi yapamamaktadır. Altılı masa hemen her toplantısını bir parti merkezinde yapmakta, *ev sahibi parti* ortak metni açıklama ve gelen soruları masa ortak tavrı adına cevaplama inisiyatifi dahi alamamaktadır. Altılı masa heyecan dalgası üretmek bakımından işlevselliğini de yitim eşliğinde, iktidar değişim heyecanını **boğma** sınırındadır. Bu bakımdan, **K Kılıçdaroğlu için altılı masa iktidar değişim hedeflemesinde** (liderlik tapu tescil değil) **kaldıraç değil mania/engel olma eşliğindedir.**

İşlevsellik-Siyasi Düzendeki Örtük Kritik Katkı: Hemen yukarıda; “*Altılı masa, iktidarın seferber edeceği tüm kamucu imkân ve kabiliyeti bilmekte, buna rağmen kazanmanın yolunu inşa etmek durumundadır*” demiştik. Durumunda fakat eğer kararlaştırılırsa **baskın seçim (57-62 gün içinde seçim)**, altılı masanın tüm mekaniğini, iktidar değiştirmeye açıklığını nasıl etkileyecektir?

Şimdiye dek erken seçim öngörmediğimiz gibi sadece Ekim.2022’de radarda belirgin hale gelebilecek baskın seçim ihtimalinin de zamanla ortadan kalkacağını öngörmekteyiz. Mayıs’a kaydırılan, muhalefetle uzlaşarak bir ay erkene alınan

seçimi (hac, bayram sair nedenden), erken seçim saymamalıdır. Yaklaşık 2022 yazına dek erken seçim, kuşkusuz, altılı masayı ağır tahrip edici, politik aritmetik ve zaruret hallerini bozucuydu.

Eylül-Ekim.2022'den itibaren daha da azalan erken seçim ihtimali, baskın seçimin yegâne olağanüstü ihtimaliyat olarak kalmasına yol açıcudur. Şimdiye dek altılı masayı bozucu olan, Eylül-Ekim'den sonra böyle değildir. **Baskın seçimin**, en az, iktidarın seçim kazanma mobilitesi kadar altılı masayı konsolide ettireceğini ve **Kılıçdaroğlu'nun adaylığını** konsolide ve rahat hale getireceğini kestirmekteyiz.

Zıddıyla, iktidarcı, “ekonomi kemik kırar” akaryakıt sübvansiyonları kaldırılır elektrik/doğalgaza zamlar yürütülürken, bunların zamanlamaları, gecikmiş ve daha maliyetli olarak devrededir. Ayrıca, ülke dış politikasını ABD'ye daha uzak Rusya'ya daha yakın kılıcıdır. Bu yolla Rusya'nın 12-20 milyar USD finansal desteğini de tetiklemiş, ayırır.

İma edilen, altılı masanın, sadece bir araya gelmek ve bir arada durmakla, cumhurbaşkanı adayını geç açıklama politik akıyla “kasa kazanır” mottosunu ciddi sarsmıştır. Böyle bakıldığında Sarı Muhalefet tahkirinin belki birkaç tık geri alınması gerekir. İktidarın 2022'de erken seçime yeltenmemesinde etken, altılı masanın işletilmesindeki politik akıdır.

Seçmen, iktidar yönetim ve kapasitesini hükümet müddetiyle oynayamadığı ve politik ritmi kendince set edemediğinde çok daha net görebilmiştir. Altılı masanın siyasi düzende (iktidarın düzenli ve pürüzsüz el değişimi) örtük işlevselliği dikkate alınmalıdır.

İşlevsellik-Seçim güvenliği: Altılı masa temel işlevselliğinde bazı olumsuzluğa değindik. Önceki seçimlerde sadece muhalefet değil tarafsız denebilecek kesimlerin de seçmen oluşum ve oy sayımlarına dair ciddi kuşkular izale edilememişti. Seçimlerin yargı tarafından baştan sona denetiminde, adaylıklardan retlerine dek sıkıntılar ortadaydı.

Şimdi, öncekilere ek olarak sığınmacılardan/seçmen oluşumundan kaynaklanan ciddi sıkıntılar radardadır. Altılı masa, birlikte koordine edileceği anlaşılan ülke çapında avukat ordusu destekli organizasyonla, özellikle seçmen

müşahitliklerinde yüzbinlerce ölçekte örgütlenmek suretiyle seçim güvenliğinde ciddi katkı ve güvence teşkil ettirecek görünmektedir. Yerel seçimlerde edinilen ortak-organize tecrübe, fasla eklenmelidir.

Altılı Masa; Parti Mutfaklarında Yangın Değilse de Tüten Dumanlar

CHP-Kılıçdaroğlu, Covid-19 baskısı ayrı, parti olağan kongresini 2022'den 2023'e, seçim sonrasına ertelemişti. CHP'de kongre ederi malum; parti yönetici ve özellikle hiç eksilmeyen klikleri arasında kongre çekişmeleri çok serttir. Kongrenin ertelenmesi, milletvekili ve yöneticilik adaylıklarının lider inisiyatifinde daha pürüzsüz tayin bakımından önemlidir. Kılıçdaroğlu'nun kongre ertelemeşi parti enerjisini iktidar değişimine odaklamak bakımından ciddi kollamıştır. Kongre baskısı yüksek kalsa, siyasi iktidar erken seçim bakımından daha iştiyaklı olurdu!

CHP'de Kılıçdaroğlu liderliği, yaklaşık 12 yıldır ilk kez bu derece güçlü ve sıkıntısızdır. Son birkaç yıldır, CHP teşkilatları, Kılıçdaroğlu'nun görev temelli iktidar değişim hedeflemeli **sertleşen** yaklaşımını, özellikle yerel seçimlerde set edilen adaylıklarda isabetle birlikte daha çok desteklemektedir. Kazanan, daha çok kazanmaya/kazandırmaya açıklık kazanan **sert liderlik algısı, oturmuştur**. Altılı masa, Kılıçdaroğlu'nun CHP'de liderlik marjlarını destekleyicidir, sınırlayıcı değil.

G. Tekin, B. Kuşoğlu'nun altılı masa çıkışları değerlendirmeyi değiştirmez. HDP'de ayrışma ve Demirtaş'ın zamanında (iki kez) cumhurbaşkanı adaylığının Cumhur İttifakınca (ikincisinin) kabulü, şimdi, CHP-Kılıçdaroğlu için ciddi kaldıraç haline gelmiştir. CHP içinde bu kaldıracı doğrudan ifade edenler (Tekin) ve bunun yerindeliği, zamanlaması ayrıdır.

CHP'de her kafadan bir ses çıkmakta skor tutulsa, son iki yıl, en başarılı dönem denebilir. CHP'de esas "homurtu", Kılıçdaroğlu'nun seçime odaklanma ya da kazanma artan ihtimaliyatıdır. Parti Alevi tabanı, Kılıçdaroğlu'nun parti yönetimini kime emanet edeceğinden endişelidir. Laz ekolü, Alevi tabanda pek sevilmemekte. F. Öztrak, son kongrede en çok oy alan "ağabey" olarak Kılıçdaroğlu sonrası parti yönetimini ortak/vekil şeklinde üstlenen olmaya ilk-adaydır.

İyi Parti'de kongrenin erkene alınması, adaylık ve yöneticiliklerin şimdiden set edilmesini yukarıda naklettik. Eklenmesi gereken, bunun, CHP-Kılıçdaroğlu kongre zamanlama tekniği gözetildiğinde, lider marjlarının baskı altında oluşu diye okumak takdiridir. Erkene alınmış İyi Parti kongresinin sonrasının görülme gereği, parti sözcülüğünde değişim beklentimiz (Y. Ağırlioğlu/K. Zorlu) eklenmelidir. Misal, daha önce Ankara'yı ziyarette ayak sürüyen İyi Partililer görünürlüklerini artırma gereği hissetmiştir. İma edilen, İyi Parti'de çalkantı değil, yönetilebilir ve taşınabilir düşük profil çekişmelerdir.

CHP ve İyi Parti'de nispi dinginliğin HDP'de esamisi yok. Parti kendi içinde çalkantıda, çekişme öncesi evrededir. HDP kapatma davası, zehirli siyasetin izalesi için HDP içinde de elzemdi ama ne kapatma dava ikasında ne de davanın sürdürülmesinde objektivite ve işlevsellik yok. Dava ikası erken seçimi de bloke edici, erken seçim kararı alınırsa dava bize göre otomatikman düşecektir. Çünkü erken seçimde kapatma davası açılmaz, açılıp sürdürülürse hak kaybına yol açıdır.

HDP-Demirtaş, bir tek adını koymaksızın "aday Kılıçdaroğlu ise ben aday değilim" dedi. Yok, Kılıçdaroğlu adayken HDP adına başkası adaysa "o" benim değil Kandil'in Öcalan'la anlaşmalı adaydır demiş oldu. Demirtaş ayrıca "tek ortak devlet", Mersin'de polise saldırının kınanması gibi HDP temel söyleminden keskin biçimde ayrılmaktadır. "*Kürt sorununun çözümünde ana aktörün Meclis olması gerektiği*", geçmişte "*çözüm arayışının şeffaf olmadığına*" dair özeleştirileri eklenmeli.

HDP Eş Genel Başkanı M. Sancar, CHP-Kılıçdaroğlu'nun olası Cumhurbaşkanı adaylığına ilişkin "*Kemal Bey'e değer veriyoruz, çabalarını önemli buluyoruz. Fakat adayın kim olacağı meselesi altılı masanın işidir*" demiştir. HDP, Demirtaş'ın Mersin saldırısını kınamasına; "*Demokratik siyaset alanını daraltmak ve işlevsiz hale getirmek amacıyla olanların bu hesabını boşa çıkarmak hepimizin görevidir.*" **Daha ilginç PKK-Kandil'in Demirtaş'a tepkisidir.** PKK önce Mersin saldırısını üstlenmiş, saldırı gerçek faillerini açıklamış; "*Kürt halkını ve değerlerini korumak için kendini feda edenlerin, hangi gerekçeyle olursa olsun düşman diliyle kınanması ancak sindirilmişlikle ifade edilebilir.*" PKK ayrıca, "*bu dili kullananların halkın değerlerini temsil etmediğini*" ikaz etmiştir.

HDP, basitleştirilirse kabaca üç segmentte izlenebilir. İlk orta yaşlı ve Öcalan yanlısı, ikincisi orta yolcu hatta Öcalan gibi Ak Parti-MHP eşleşmesiyle iş birliğine, *Güney Doğuda yerel Ankara'da ihaleci* networklarda Ak Parti ile iş birliğine yüksek açık segmenttir. Bu iki segment toplamı sayıca çok az, eko-politik olarak iş-güç hatta nüfuz sahibidir. **HDP esas gövdesi** genç/evli büyük şehirlerde yerleşik, çok genç, işsiz ve mobil kitledir. Sosyal medya kullanım derecesi yüksek ve etkindir. Demirtaş, bu kitlenin tartışmasız denebilecek lideridir. **HDP'de siyasete daha az ideolojik daha çok ekonomik ve iletişimsel bakan kitle, buradadır.** Bu kitle ölmek ve öldürmekten, ölüm ve dava şeklinde söylem ve bağlamdan bıkkın denebilecek ayrıca uzak kalmak isteyen kitledir. Aynı kitle, Cumhur İttifakı keskinleştikçe iktidar beklentisi aksine Öcalan değil Demirtaş söylemine sarılmaktadır. **HDP-Demirtaş, bu kitleyi CHP-Kılıçdaroğlu ile eşleştirmeye hazırdır.**

DP-G. Uysal, altılı masada Kılıçdaroğlu ve liderliğine, cumhurbaşkanı adaylığına en açık, en çok desteleyen liderdir. Uysal ayrıca, C. Enginyurt üstünden sayıca az da olsa Ülkücülere erişim sağlayan, "**Bozkurt Kemal**" dedirtebilendir. **SP-Karamollağlu** ne İmamoğlu ne de Yavaş'a, daha çok Kılıçdaroğlu'na yakın, parti toplumsal tabanını yerel seçimde belli il-ilçede iktidarla iş birliğine açık tutabilen liderdir. **Babacan ve Davutoğlu'na** dair değerlendirmelerimiz yukarıdadır. Babacan'ı ılımlı ve çözümlere riayet edici, Davutoğlu'nu altılı masada problem çıkartmaya en yatkın aday görmekteyiz.

Parti mutfaklarında yakın dönem stratejiye de odaklanılmalı; yaz aylarında Ak Parti oy tahminleri yukarı attı, CHP ve İP'de hafif gerilemeler izlendi. Bunu Rusya'nın Erdoğan'a döviz rezerv desteği ve kurlarda durulma, TOKİ sosyal konut projeleri, muhalefetin ülke geleceğini nasıl şekillendireceğini izahta yetersizliği sairle açıklamak ayrıdır. TOKİ Ak Parti iktidar politik destek temin edici birinci sırada gelen İdare'si. 5 milyona yakın müracaat rakamı ilk-bakışta muhalefet *bazı* kısmını "dehşete düşürücü"! Kılıçdaroğlu'nun adaylığı dillendirildik öne çıktıkça bunu muhalefette gerileme olarak okumak takdiridir.

Vakıa ortada, yaz aylarındaki oy tahminlerinde muhalefette hafif gerileme iktidarda hafif toparlanma nettir. Bunun altılı masayı, masada Akşener'i hareketlendirmesi doğal ve işlevseldir. Burada tepkimenin maksat ve işleyişi daha önemlidir. Yaz aylarında konjonktür iktidarı desteklemişse, aksiyle, kış aylarında

beklenen gelişmeleri Kılıçdaroğlu daha avantajlı kılacak diye okumak da takdiridir. Yukarıda ikaz ettiğimiz gibi, her bir seçim döneminde olağanüstüyü yaşamış seçmen nezdinde vakıaların büyüklüğünden ziyade önce/sonrası daha kritiktir. **Seçime girerken son iki üç ayda yaşanacakların tayin ediciliği, 2022 yazında yaşananları fazlasıyla unutturacaktır.**

Siyasi parti mutfak faslında tüketilmesi gereken bir diğer husus, koalisyon protokolleridir. Koalisyon protokollerinin tamamı siyasi partilerin derin arşivlerindedir ancak halkı aydınlatacak tatminkârlıkta detayı TBMM yayınları arasındadır. Bu kez altılı masada protokol; hazırlık, kaleme alma, müzakere, imza evrelerinde ne yapılacak? Merak konusudur. Altılı masa protokolü ne tür çerçeve, düzey profil ve şeffaflıkta olacak? Protokolde belki ileride yargıya dair detaylar da bulunacak ki bunları kaleme almak ciddi problemlidir. Misal, Davutoğlu “yargılamaya” dâhil edilecek mi? Kadrolaşmada yargıya dair safahat kaleme nasıl alınacak? Askerimiz Suriye’de, sığınmacı transferleri zorla mı yapılacak? Gönüllü mü? Esad’la ne için nasıl mutabakat üretilecek? Yazılabilir mi? Ülkede 4-5 milyon, kısmı azamî silahlanmış sığınmacı varken! Dolayısıyla, altılı masanın kendi içinde de şeffaflığı limitli, lider inisiyatifleri geniş, pozisyonlar zamanla değişmeye açıktır. Altılı masa yönetim düzeyinde zıvanadan çıkmışlığı yerine oturtmayacak, kuyruğundan eğreti yakalanmış azgın boğayı zapt etmek durumundadır. **Altılı masayı siyasi tarihte kalan koalisyonlarımızın muadili görmek, 2003-2022’yi yaşanmamış olarak okumaktır. Kılıçdaroğlu, yönetime ve detaylı politikalara dair kapsam ve profili dar tutmakla yerinde hareket etmektedir.** Politik menzili, Erdoğan’ın yönetim tekniğini bilmeksizin, Hükümet likidite ve kaynak/harcama yapısını tam-kavramaksızın detaylı plan/program ve koalisyon protokolü geliştirmek, politik doğaçlama bile değil absürtte sürrealizmdir.

Sonuç

Altılı masa sonuç odaklı süreç ağırlıklı oluşumdandır. Ne kadar net o kadar kırılğan, ne kadar katı o kadar uçucudur. Bu yüzden, kendi içinde sabitesini ve dışa dönük esnekliğini yitirmemelidir. Olağan hayatta masa zemini düzdür. Altılı masada ayaklar, masa, aslında kendileri için gerektiğinde kısalıp gerektiğindeyse uzayarak masanın yamuk zeminini düz kılmalıdır. Zordur.

Altılı masa milletin açık değil örtük talimatıyla, zaruretten teşkil etmiştir. Bu bir marj değil, kısıttır. Masa, parti politik tabanlarını ötelediğini gözeterek, süreci, sivil toplumu tümünden askıya alacak raddeye getirtmemelidir. Masa, reddettiğine dönüşmemelidir. Altılı masa Erdoğan karşıtlığını dönüştürmeli, erdemli unutmanın, adil ve işlevsel hafızanın milleti ayağa kaldıran en büyük yeteneği olduğunu unutmamalıdır.

Altılı masa liderlik tescil yeri değil, buna yol açmamalı, açtırtmamalıdır. Altılı masa siyasi elitin temel işlevi olan millet önüne getirilecek seçenekleri ikiye indirgmeden ayrılmamalıdır. Bu yolla, seçmende, temel değerlere odaklanma ve ülke bütününe hâkimiyeti tekrar tesis ettirebilmelidir. Altılı masa, politik eziklik ve doğrudanlık noksanlıklarını izale etmeli, politik rekabeti düzeltmelidir. Böylelikle siyasi düzen maruz kaldığı ağır tahribattan kurtulmalıdır.

Milletin bir araya gelme, bir arada kararlılıkla durma ve kendi kaderini bir arada tayin etme kapasitesi, politik kutsaldır. Milletin kendi kaderini tayin hakkını gayri-şahsî kılması, kutsallığın formatıdır. Heder edilmemelidir.

Saygılarımızla,

S Bilişim Danışmanlık

“Bu raporun barındırdığı ya da dayandığı bilgiler yazarlarımızın doğru ve güvenilir olduğuna inandığı kaynaklardan alınmış ve akademik denetime tabi tutulmuştur. Bununla birlikte üçüncü şahıslardan alınan hiçbir bilginin doğruluğu ve tamlığı bağımsız olarak onaylanmamış buna dair bir garanti verilmemiştir. Rapordaki ifadeler geleceğe dair güncel beklentiler temin edebilir ve doğrudan güncel veya tarihi bir gerçeğe ilişkin olmayan herhangi bir beyan içerebilir. İşbu ifadeler bilinen / bilinmeyen riskler, tereddüt ve kapsamlı olarak belirtilmemiş başka faktörler içerebilir. Bu rapora katkıda bulunanlar sürekli değişen bir çevrede faaliyet gösterdiğinden devamlı yeni risklerin ortaya çıkması doğaldır. Okuyucu bu ifadelere aşırı bir güven sergileyerek yatırım ya da ticari bir işlem yapmamaları için uyarılmaktadır. Raporun hazırlanmasına katkıda bulunanlar yeni bir bilginin doğuracağı sonucu müteakiben hiçbir ifade üzerinde halka açık bir güncelleme yapma zorunluluğu taşımaz. Raporu yazarlar bu bilgilerin kullanımına bağlı doğacak hiçbir zarar yahut kayıptan hiçbir şekilde sorumlu tutulamazlar.” Tüm hakları saklıdır. Bu raporun hiçbir parçası fotokopi, kayıt, bilgi depolama ve yeniden kullanımı mümkün kılacak araç / sistem dâhil olmak üzere alıntı yapılamaz, yeniden yayınlanamaz.